

Paul Mason, Jane Hardy, Harry Cleaver poprowadzą w Warszawie wykłady i seminaria w ramach „Atlasu Planetarnej Przemocy” Biennale Warszawa i Muzeum Sztuki Nowoczesnej

„Atlas Planetarnej Przemocy” to międzynarodowy program Biennale Warszawa realizowany w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w ramach „Departamentu Obecności”. Jednym z modułów programu jest cykl wykładowo-seminaryjny PRZECIW-PRACA (COUNTER-LABOUR), którego gośćmi będą Paul Mason, Jane Hardy i Harry Cleaver. Kuratorem cyklu jest Przemysław Wielgosz. Wykłady są otwarte, na seminaria obowiązują zapisy.

PRZECIW-PRACA (COUNTER-LABOUR)

Historyczne zdobycze klasy robotniczej i ruchu robotniczego, takie jak demokracja polityczna i społeczna są dziś kwestionowane. Czy to znaczy, że emancypacyjna rola walki robotników i robotnic uległa wyczerpaniu? Główny nurt debaty publicznej w Europie od lat wydaje się nie mieć w tej kwestii wątpliwości. Nowe formy kapitalizmu – sfinansjeryzowane, zglobalizowane, zdigitalizowane – odsyłają tradycyjne problemy związane z pracą – jej funkcją i znaczeniem dla reprodukcji systemu – na śmietnik historii. Sam postęp technologiczny zmienia świat i przesądza o tym, że stosunki pracy przestały być istotnym polem walki o kształt naszego życia.

A może fakt, że jak dotąd żadne nowe podmioty na lewicowej scenie nie zdołały uzyskać podobnej skuteczności co dawny ruch robotniczy, świadczy o potrzebie odbudowy politycznej siły pracowników? Ostatnie lata skutecznie obaliły większość teorii o końcu pracy z początków XXI wieku. Kryzys ekonomiczny, Arabska Wiosna i ruchy Occupy, bunty w chińskich i bengalskich strefach przemysłowych, strajki generalne w Indiach przypominają, że kwestia pracownicza znajduje się w samym sercu świata, w którym żyjemy. Antagonizm między siłą roboczą, a kapitałem nigdzie się nie ulotnił. To od oporu i walki pracowników i pracownic zależy dziś, czy przymus pracy w dalszym ciągu będzie określał ramy naszej egzystencji, czy uda się go przezwyciężyć. Innymi słowy marzenie o emancypacyjnym ruchu przeciw-pracy nie spełni się bez walki na polu stosunków produkcji.

Jak zatem wygląda mapa współczesnych ruchów pracowniczych? Jaka jest ich specyfika? Czy w obecnych warunkach konflikt na linii siła robocza-kapitał odgrywa kluczową rolę w zmianie społecznej? Czy stosunki pracy – rozproszone, zdestabilizowane, zglobalizowane nadal są tym poziomem społecznej rzeczywistości, gdzie podmiotowość klas ludowych może znaleźć punkt oparcia dla swego upolitycznienia i tym samym wpłynąć na układ sił społecznych?

Przemysław Wielgosz

Jest dziennikarzem i publicystą lewicowym. Redaktor naczelny „Le Monde diplomatique – edycja polska” oraz serii książkowej „Biblioteka Le Monde diplomatique” Na przełomie lat 80. i 90. działał w ruchu anarchistycznym. Redagował pismo „Rewolta” i działał w polityczno-artystycznej wspólnocie Komuna Otwock. Obecnie jest redaktorem naczelnym polskiego wydania miesięcznika „Le Monde diplomatique” oraz redaktorem naczelnym serii książkowych: Biblioteki Le Monde diplomatique i Biblioteki alternatyw ekonomicznych. Redagował również półrocznik polityczno-artystyczny „Lewą Nogą”. Publikował w „Nowym Robotniku”, „Nowym Tygodniku Popularnym”, „Trybunie”, „Recyklingu Idei”, „Wiadomościach Kulturalnych”, „Przeglądzie” i „Przekroju”. Jest m.in. autorem książki Opium globalizacji (2004), redaktorem i współautorem książek Koniec Europy jaką znamy (2013) i TTIP - pułapka transatlantycka (2015). Dyktatura długu (2016) oraz Realny kapitalizm. Wokół teorii kapitału monopolistycznego (2018) i może współkurator wystawy Uchodźcy obecni-nieobecni w galerii Księgarnia / Wystawa (Kraków, listopad 2016). W swoich tekstach krytykuje globalny system kapitalistyczny i światową dominację USA. Popularyzuje myśl Róży Luksemburg.

Program

PRZECIW-PRACA 1 (COUNTER-LABOUR 1)

CZY WYZWOLĄ NAS MASZYNY? (WILL WE BE FREED BY MACHINES?)

PAUL MASON

Kryzys i jego społeczne konsekwencje pokazały dobitnie, że kapitalizm nie działa. Czy jednak mamy jakiś pomysł co mogłoby go zastąpić? Zamiast oddawać się wymyślaniu utopijnych wizji Paul Mason proponuje poszukać zwiastunów innego, sprawiedliwszego świata w otaczającej nas rzeczywistości. Upadający kapitalizm nosi w sobie zarodki postkapitalizmu. Poziom rozwoju technicznego, ekspansja nowych technologii informacyjnych, czy robotyzacja tworzą przesłanki dla nowych form społecznej kooperacji, wytwarzania podmiotowości, demokracji bezpośredniej, a także takich przekształceń gospodarki, które mogą nas uwolnić od konieczności pracy. Jakie są bariery na drodze do postkapitalizmu? Jakie warunki muszą zaistnieć, by wyjście poza kapitalizm było możliwe?

wykład Paul Mason | 25.04.2018 g. 19:00

wstęp wolny

spotkanie odbywa się w języku angielskim

Muzeum na Pańskiej

seminarium Paul Mason | 26.04.2018 g. 10:00

prowadzenie Edwin Bendyk

darmowy udział

zapisy@biennalewarszawa.pl do 19.04.2018

Decyduje kolejność zgłoszeń. Liczba miejsc ograniczona

spotkanie odbywa się w języku angielskim

Muzeum na Pańskiej

Paul Mason

Dziennikarz telewizji BBC i Channel 4 specjalizujący się w tematyce gospodarczej. Za swoje reportaże był nominowany do nagrody Emmy i dwukrotnie do Nagrody Orwella. Prowadzi bloga. W Polsce ukazały się jego książki *Finansowy kataklizm. Koniec wieku chciwości* (2010) oraz *Skąd ten bunt?* (2013).

Edwin Bendyk

Dziennikarz, publicysta, pisarz. Pracuje w tygodniku „Polityka”. Autor książek m.in. *Antymatrix. Człowiek w labiryncie sieci* (2004), *Miłość, wojna, rewolucja. Szkice na czas kryzysu* (2009), *Bunt Sieci* (2012). W 2014 r. opublikował wspólnie z Jackiem Santorskim i Witoldem Orłowskim książkę *Jak żyć w świecie, który oszalał*. Na Uniwersytecie Warszawskim prowadzi w ramach DELab Laboratorium Miasta Przyszłości. Wykłada w Collegium Civitas, gdzie kieruje Ośrodkiem badań nad Przyszłością. Członek Polskiego PEN Clubu.

PRZECIW-PRACA 2 (COUNTER-LABOUR 2)

MIGRANCI, PRACOWNICY LOKALNI I NOWE SOLIDARNOŚCI: PRZYPADEK WIELKIEJ BRYTANII/ (MIGRANT, INDIGENOUS WORKERS AND NEW SOLIDARITIES: THE CASE OF BRITAIN)

JANE HARDY

Migracje towarzyszą kapitalizmowi od jego początków. Do dziś transgraniczne przepływy siły roboczej mogą być źródłem wielkich zysków i formą brutalnego zarządzania klasami podporządkowanymi, stanowią kapitał polityczny dla skrajnej prawicy i pretekst dla ekspansji nowych form kontroli i dyscyplinowania. Zarazem jednak tworzą przestrzeń dla nowych postaci solidarności i walki o pracowniczą podmiotowość. Na przykładzie sytuacji w Wielkiej Brytanii Jane Hardy przygląda się przykładom samoorganizacji migranckiej siły roboczej i soюзom zawierany wbrew podziałom etnicznym, kulturowym i obywatelskim w imię rewindykacji praw i aspiracji politycznych, które współczesny kapitalizm tak zaciekle zwalcza.

wykład Jane Hardy | 9.05.2018 g. 19:00

wstęp wolny

spotkanie odbywa się w języku angielskim

Muzeum na Pańskiej

seminarium Jane Hardy | 10.05.2018 g. 10:00

prowadzenie Magda Malinowska

darmowy udział

zapisy@biennalewarszawa.pl do 30.04.2018

Decyduje kolejność zgłoszeń. Liczba miejsc ograniczona

spotkanie odbywa się w języku angielskim

Muzeum na Pańskiej

Jane Hardy

Jest profesora ekonomii politycznej na Uniwersytecie w Hertfordshire (Wielka Brytania). Specjalizuje się w badaniach nad transformacją poskomunistycznych gospodarek i społeczeństw Europy Środkowo-Wschodniej, w szczególności Polski. Napisała *Restructuring Krakow: Desperately Seeking Capitalism* (1996 wraz z Alem Rainnie).

Magda Malinowska

Działaczka związku zawodowego Inicjatywa Pracownicza, pracowniczka polskiego oddziału Amazona. Działa na rzecz propagowania idei skróconego czasu pracy, jako istotnego postulatu ruchu pracowniczego. Reżyserka Strajku Matek (Think Tank Feministyczny) – dokumentu o warunkach pracy i życia kobiet w Wałbrzychu oraz taktykach oporu.

PRZECIW-PRACA 3 (COUNTER-LABOUR 3)

ROZBIJANIE DIALEKTYKI. WALKA PRZECIW PRACY W ERZE FINANSJERYZACJI (RUPTURING THE DIALECTIC. THE STRUGGLE AGAINST WORK IN FINANCIALIZATION ERA)

HARRY CLEAVER

Finansjeryzacja gospodarki trwająca od lat 70. XX wieku nie jest procesem wynikającym z autonomicznej logiki ekspansji ekonomicznej. Harry Cleaver dowodzi, że stanowiła ona odpowiedź kapitalizmu na rosnącą siłę protestów pracowniczych. Polityki narzucane przez finansjerę (zaciskanie pasa, prywatyzacja usług publicznych i systemów zabezpieczenia społecznego, prekaryzacja pracy) wywołują nowe formy oporu siły roboczej. Ruchy indignados, Occupy, czy nowe partie takie jak Podemos i Syriza, w różny sposób i w różnym stopniu reprezentują sprzeciw wobec pracy w erze kapitału finansowego. Czy są w stanie wypracować skuteczną strategię oporu wobec kompleksu władzy finansjery i wspierającego ją państwa?

wykład Harry Cleaver | 23.05.2018 g. 19:00

wstęp wolny

spotkanie odbywa się w języku angielskim

Muzeum na Pańskiej

seminarium Harry Cleaver | 24.05.2018 g. 10:00

prowadzenie Krzysztof Król

darmowy udział

zapisy@biennalewarszawa.pl do 17.05.2018

Decyduje kolejność zgłoszeń. Liczba miejsc ograniczona

spotkanie odbywa się w języku angielskim

Muzeum na Pańskiej

Harry Cleaver

Wykładowca wydziału ekonomicznego na Uniwersytecie Tekszańskim w Austin, gdzie prowadzi kurs poświęcony założeniom marksizmu autonomistycznego. Autor publikacji podejmujących problematykę bieżących walk społecznych i krytykę ekonomii politycznej. Od lat zaangażowany w działania ruchów społecznych walczących o autonomię od instytucji państwowych i kapitalistycznych, m.in. ruchu zapatystowskiego w Meksyku. W Polsce ukazały się jego dwie książki: Polityczne czytanie kapitału (2011) oraz Teoria Kryzysu jako teoria walki klas (2017).

Krzysztof Król

Aktywista, wydawca, tłumacz. Współzałożyciel i działacz kolektywu WorkersWildeWest oraz Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Inicjatywa Pracownicza. Wydawca i tłumacz pism Harry'ego Cleavera, Johna Matticka, Silvii Federici i innych autorów reprezentujących operaistyczny nurt krytyki społecznej.

***

Biennale Warszawa jest publiczną instytucją nowego typu oraz nazwą nowego międzynarodowego programu kulturalno-politycznego, łączącego działalność badawczą, aktywistyczną i artystyczną. Ideą Biennale Warszawa jest gromadzenie i porządkowanie wiedzy na tematy związane ze współczesną kulturą, sztuką, ale także polityką. W jego ramach tworzone są i poddawane refleksji nowe idee artystyczne, polityczne, społeczne, ekonomiczne, ekologiczne a także wypracowywane alternatywne modele działania w post-kryzysowym świecie.

Koncept kuratorski programu Biennale Warszawa wynika ze sposobu myślenia oraz założeń działalności Instytucji w trzech obszarach: sztuki/kultury, badania/dyskursu oraz aktywizmu/polityki. Połączenie tych obszarów działania artystycznego daje szansę na wzajemne wzmacnianie potencjału każdego z nich, osiągnięcie synergii, a także pozwala zapobiec marnowaniu idei, dzieł i inicjatyw, które zostały wypracowane. Taki styl działania oznacza również transfer idei, wiedzy i pomysłów w obie strony pomiędzy nauką i sztuką, włączanie sztuki w działania interwencyjne i aktywistyczne w przestrzeni publicznej lub tworzenie projektów badawczo-artystycznych (art-based research). Pomaga w wypracowywaniu nowych, alternatywnych i pozytywnych projektów życia, polityki, wspólnoty, ekonomii i kultury. Istotne jest to, by z wielości perspektyw i doświadczeń nie tworzyć niemożliwych do zniesienia różnic, a nowy świat zaprojektować poprzez uaktywnienie wyobraźni, która ogniskuje uwagę na tym, co wspólne i uniwersalne, a nie na tym, co dzieli i segreguje.

Pierwsza edycja Biennale Warszawa odbywa się w latach 2017/2019 w Warszawie. Jest realizowana zarówno w ramach stałego programu, jak i kilkutygodniowego festiwalu, zamykającego dwuletni cykl pracy.

Biennale Warszawa jest Instytucją Kultury Miasta Stołecznego Warszawy.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie www.biennalewarszawa.pl

Kontakt dla mediów

Artur Szczesny artur.szczesny@biennalewarszawa.pl

tel. 501 521 099